

تعارف

لوہ سارے انسانی حقوق دی تفصیل تے تفسیر اپن ے اپن ے لوکاں تک پہنچا دین تے ایس مقصد لئی اینجائ نوں نشر کرن، اشتہار چھاپن تے خاص طور تے سکولان، کالجاں تے تعلیمی اداریاں وچ پڑھ کے نسان دا انتظام کرن ۔۔

دستخط

کوفی عنان

سیکرٹری جنرل

ہر انسان کچھ بنیادی آزادیاں تے برابر دے ای ے حقوق اپن ے نال لے کے ایس دنیا وچ آوندائے جہیزے لوہدے کولوں کوئی دی نہیں کھوہ سکدا ۔۔

ی حقوق دا پرچار تے حفاظت کرے گی ۔۔ اوہ ایہ کم اپن ے عالمی منشور نوں سامن ے رکھ کے کررہی اے جیڑا دنیا دے ایس یقین دی حمایت کروا اے پئی ہر انسان کچھ بنیادی حقوق، کے حیثیت، عزت تے وقار دا مالک ہوندا اے ۔۔

اقوام متحدہ نے انسانی حقوق دے عالمی منشور وچ ہر شخص دے سارے حقوق بڑے سادے تے واضح طور یقے نال بیان کرد تے تیں ۔۔

ایہ سارے حقوق تہانوں وی حاصل نیں ۔۔

اپن ے ایہ سارے حق پچھانو ۔۔ ایہناں نوں عام کرد تے صرف اپن ے لئی نہیں سگوں دوجیاں لئی وی ایہناں دی حفاظت کرو ۔۔

انسانی حقوق دا عالمی منشور

پہلی گل

چونکہ ہر انسان دی ذاتی عزت وقار تے ناقابل انتقال اکو جئے حقوق دا تسلیم کیتا جانا دنیا وچ آزادی، انصاف تے امن دی جیاد اے ۔۔

ج انسانیت نوں بہت صدمہ پہنچیا اے تے عام لوکاں دی ایہ سب توں وڈی خواہش رہی اے پئی دنیا وچ ہر شخص نوں اپنی گل کہن تے اپن ے عقیدے اُتے چلن دی آزادی ہودے تے اوہنوں کوئی محتاجی تے ڈر خوف دی نہ ہودے ۔۔

چونکہ قانون اُتے عمل ورآمد دے ذریعے انسانی حقوق دی حفاظت ایس واسطے بہت ضروری اے پئی انسان ظلم تے زیادتی توں ننگ آکے بغاوت کرن اُتے مجبور نہ ہو جائے

چونکہ ساریاں قومیاں دے آپس دے دوستلئے تعلقات دا ودھنا ضروری اے ۔۔

ے منشور وچ بنیادی انسانی حقوق، انسانی عزت وقار تے مردان عورتاں سب دے اکو جئے حقوق من لئے نے تے وسیع آزادی دے ماحول وچ معاشرتی ترقی عام کرن تے لوکاں دے رہن سہن دا معیار اُچا کرن دا عزم کرلیا اے ۔۔

چونکہ رکن ملکاں نے اقوام متحدہ نال رل کے ساری دنیا وچ انسانی حقوق تے بنیادی آزادیاں دی حفاظت کرن تے حفاظت کروان دا وعدہ کرلیا اے ۔۔

چونکہ ایہ وعدہ پورا کرن دی خاطر ایہناں آزادیاں تے حقوق نوں سب دا جنگی طور جاں سمجھ لینا بہت ضروری اے ۔۔

ایس واسطے ہن

جنرل اسمبلی انسانی حقوق دے ایس منشور

دا اعلان کر دی اے

تص تے معاشرے دا ہر ادارہ ایہ منشور سامن ے رکھ کے انسانی حقوق تے آزادیاں دا احترام پیدا کرن تے سارے رکن ملکاں تے اوہناں علاقیاں وچ وی ایہناں نوں منوان دی کوشش کردا رہوے جھیزے رکن ملکاں دے ماتحت نیں ۔۔

دفعہ1

سارے انسان آزاد تے حقوق تے عزت دے لحاظ نال برابر پیدا ہوندے نیں ۔۔ اوہ عقل سمجھ تے جنگے مندے دی پچھان تے احساس رکھدے نے ایس واسطے اوہناں نوں اک دوجے نال بھائی چارے والا سلوک کرنا چاہی دا اے ۔۔

دفعہ2

الک اے جھیزے ایس منشور وچ بیان کرو تے گئے نیں تے اوہدے ایس حق ا تے اوہدے نسل، زبان، مذہب، سیاسی نظریے، عقیدے، قومیت، معاشرے، امیری غریبی، خاندان تے اوہدے عورت یا مرد ہون دا کوئی فرق نہیں پیندا

ے سیاسی اختیارات یا بین الاقوامی حیثیت دی وجہ توں اوہدے نال دوجیاں توں کوئی وکھرا سملوک نہیں کیتا جائے گا بھانویں اوہدا ملک یا علاقہ آزاد اے تے بھانویں تولیتی غیر مختار یا سیاسی اختیار دے لحاظ نال کے گل دا پابند اے ۔۔

دفعہ3

اپنی جان آزادی تے ذات دی حفاظت دا ہر شخص نوں حق حاصل اے ۔۔

دفعہ4

کسے وی شخص نوں غلام یا لونڈی بنا کے نہیں رکھیا جاسکدا تے غلام تے لونڈیاں خریدن یا و بچن دا کسے وی شکل وچ کوئی سودا نہیں کیتا جا سکدا ۔۔

دفعہ5

کسے وی شخص نوں نہ تے کوئی جسمانی اذیت دتی جاسکدی اے نہ اوہدے نال کوئی ظالمانہ تے انسانیت سوز سلوک کیتا جاسکدا اے تے نہ ہی ایس طرحاں دی کوئی بھیڑی سزا دیتی جاسکدی اے ۔۔

دفعہ6

ہر شخص دا ایہ حق اے پئی قانون ہر تھاں لوہدی شخصیت نوں تسلیم کرے ۔۔

دفعہ7

، نظر وچ سب برابر نیں تے قانون کوئی فرق رکھے بغیر ہر کسے وی حفاظت کرے گا۔۔۔انسانی حقوق دے ایس عالمی منشور توں ہٹ کے وکھری قسم دے کسے سلوک یا وکھرے سلوک دی ترغیب توں تحفظ دا ہر کوئی حقدار اے۔۔

دفعہ8

ہر شخص نوں بااختیار قومی عدالتاں وچ قانون تے آئین دیاں اوہناں خلاف ورزیاں دے خلاف موثر چارہ جوئی دا حق حاصل اے جنہاں دے نتیجے وچ اوہدے انسانی حقوق مارے جاندے ہون۔۔

دفعہ9

کسے وی شخص نوں کسے دی من مرضی اُتے نہ تے گرفتار یا نظر بند کیتا جا سکدا اے تے نہ ہی وطن توں باہر کڈھیا جا سکدا اے۔۔

دفعہ10

خص نوں برابر دا حق حاصل اے پئی اوہدے حقوق تے فرائض طے کرن لئی یا ایہ فیصلہ کرن لئی پئی اوہدے اُتے جہیزے جرم دا الزام اے اوہ اوہنے کیتا اے کہ نہی، کسے غیر جانبدار، آزاد تے کھلی عدالت وچ مقدمہ چلایا جائے۔۔

دفعہ11

ہر شخص دا ایہ حق اے پئی جے اوہدے اُتے کسے فوجداری دا الزام اے تے اوہنوں اودوں تک بے گناہ سمجھیا جائے جدوں تک کھلی عدالت وچ صفائی دا پورا موقع دین توں بعد اوہدا مجرم ثابت نہی ہو جاندا۔۔

س دور وچ ملکی یا بین الاقوامی قانون موجب اوہ فعل یا خطا قابل سزا جرم نہی، تے نہ ہی اوہنوں اوس سزا توں ودھ کوئی سزا دتی جا سکدی بے چھیڑی اوس فعل یا خطا ویلے ایس قسم دا فعل یا خطا کرن والے لئی مقرر اے۔۔

دفعہ12

، مرضی دا کوئی دخل دتا جا سکدا اے تے نہ ہی اوہدی عزت تے نیک نامی دل انگلی اٹھائی جا سکدی اے۔۔ ہر شخص دا ایہ حق اے پئی قانون اوہنوں ایس قسم دی دخل اندازی یا نیک نامی تے عزت دے نقصان توں محفوظ رکھے۔۔

دفعہ13

ہر شخص دا ایہ حق اے پئی اوہنوں ہر ریاست دے اندر اک تھان توں درجے تھان جان آون تے رہن سہن دی آزادی ہووے۔۔

ہر شخص نوں اپن ے ملک سمیت کسے وی ملک توں چلے جان تے اپن ے ملک وچ واپس آون دا حق حاصل اے۔۔

دفعہ14

کسے دے ہتھوں دکھ، تکلیف توں بچن لئی ہر شخص نوں کسے درجے ملک وچ پناہ لین تے ایس پناہ توں فائدہ اٹھان دا حق حاصل اے۔۔

اے حق اوہناں عدالتی کاروائیاں توں بچن لئی استعمال نہی کیتا جا سکدا جہیزیاں خالصتا کسے دے غیر سیاسی جرائم یا اوہناں حرکتاں دی وجہ توں کیتیاں جاندیاں نیں جہیزیاں اقوام متحدہ دے اصولاں دے خلاف نیں۔۔

دفعہ15

ہر شخص نوں قومیت دا حق حاصل اے۔۔

کسے وی شخص نوں اوہدی قومیت نوں نہ تے ذبردستی محروم کیتا جائے گا تے نہ ہی قومیت تبدیل کرن توں روکیا جائے گا۔۔

دفعہ16

تے بالغ عورت نوں نسل، قومیت تے مذہب دی پابندی توں بغیر شادی کرن تے اپنا گھر وسان دا حق حاصل اے۔۔ شادی کرن، شادی شدہ زندگی گزارن تے شادی توڑ دین دے معاملے وچ عورت تے مرد دونہاں دا حق برابر نیں۔۔

شادی عورت تے مرد دونہاں دی پوری تے آزادانہ مرضی نال ہی ہو سکدی اے۔۔

کنبہ معاشرے دا اک قدرتی گروپ تے بھیادی اکائی اے تے اوہنوں ایہ حق حاصل اے پئی معاشرہ تے مملکت اوہدی حفاظت کرن۔۔

دفعہ17

ہر شخص نوں کسے نال سانجھ یا کسے سانجھ توں بغیر جائیداد رکھن دا حق حاصل اے۔۔

کسے کولوں لوہدی جائیداد کھوہی نہی جا سکدی۔۔

دفعہ18

مذہب یا عقیدہ تبدیل کرن، کھلے عام یا نجی طور تے اتے اکلیاں یا دوجیاں نال رل کے اپن ے عقیدے یا مذہب دی تبلیغ کرن، اوہدے اُتے عمل کرن، اوہدے مطابق عبادت کرن تے اپن ے مذہبی فرائض ادا کرن دی آزادی وی شامل اے۔۔

دفعہ19

ئم رہن تے اپنی را روجیاں نوں وسن دا حق حاصل اے۔۔ ایس حق وچ ایہ وی شامل اے پئی اوہ اپن ے خیالات، نظریات تے علم کسے وی وسیلے نال ملک دیاں سرحداں توں باہر وی پہنچا سکدا اے تے باہرون منگوا وی سکدا اے۔۔

دفعہ20

ہر شخص نوں پر امن طور تے دوجیاں نال رل مل کے بیٹھن تے انجمنان بنان دی آزادی دا حق حاصل اے۔۔

کسے شخص نوں کسے انجمن وچ شامل ہون اُتے مجبور نہی کیتا جا سکدا۔۔

دفعہ21

آزادی نال چن ے ہوئے نمائندیاں دے ذریعے یا کسے ذریعے توں بغیر اپن ے ملک دی حکومت وچ حصہ لین دا ہر شخص نوں حق حاصل اے۔۔

اپن ے ملک وچ سرکاری ملازمت تک برابر دی رسائی ہر شخص دا حق اے ۔۔

تافوقتا حقیقی انتخابات دے ذریعے اپنی مرضی دا اظہار کر دے رہن گے ۔۔ایہ انتخابات مساوی رائے دہندگی دے ذریعے ہون گے ۔۔ راُ خفیہ ووٹ دے ذریعے یا آزادی نال راُ دین دے ایہوج ے کسی دوج ے طریقے نال دتی جائے گی ۔۔

دفعہ22

، اے پئی اوہ ملک دے نظام تے وسائل دے مطابق قومی کوشش تے بین الاقوامی تعاون نال اوہ اقتصادی، معاشرتی تے ثقافتی حقوق وی حاصل کر لوے جہڑے اوہدی عزت تے شخصیت دے آزادی نال ودھن پھلن لئی ضروری نیں ۔۔

دفعہ23

ہر شخص نوں کوئی کم کاج تے روزگار دا ذریعہ آزادی نال چکن، کم کاج دیاں مناسب تے معقول شرطاں تے بے روزگاری توں تحفظ دا حق حاصل اے ۔۔

ہر کس ے نوں اکو جئے کم دے اکو جئے معاوضے دا حق حاصل اے تے ایس سلسلے وچ کس ے نال کوئی فرق نہیں رکھیا جائے گا ۔۔

۔۔ اے اجے مناسب تے معقول معاوضے دا حق حاصل اے جھڑا اوہدے اپن ے تے اوہدے بال بچیاں دے باعزت گزارے لئی کافی ہووے ۔۔ تے جدھے وچ، ضروری ہوندے تے، معاشرتی تحفظ دے دوج ے ذریعاں نال وادھا وی کیتا جا سکے ۔۔

اپن ے فائدے لئی ہر شخص نوں تجارتی انجمنان بنان تے اوہناں وچ شامل ہون دا حق حاصل اے ۔۔

دفعہ24

ہر شخص نوں آرام تے ویہلے وقت دا حق حاصل اے جدھے وچ اوہدے کم دے وقت دی حد دا مقرر کیتا جانا تے وقتافوقتا تنخواہ وے نال چھٹیاں دی شامل نیں ۔۔

دفعہ25

کان، دوا داڑو تے دوجیاں معاشرتی رعایتاں تے سہولتاں توں دکھ بے روزگاری، بیماری، معذوری، رنڈاپے، بڑھاپے تے ایسے حالات وچ روزگار چھٹ جان دے خلاف تحفظ دا حق وی شامل اے جنہاں اُتے اوہدا کوئی وس نہیں ۔۔

زجہ تے بچہ دا ایہ حق اے پئی اوہناں دی خاص طور تے ویکھ بھال تے مدد کیتی جاتے ۔۔ ایہ حق سماج دے ہر بچے نوں حاصل اے بھانویں اوہ شادی نکاح دے نتیجے وچ پیدا ہویا اے تے بھانویں ابھدے بغیر ۔۔

دفعہ26

ٹ توں گھٹ شروع دے جیادی درجیاں وچ اوہدی تعلیم مفت تے جیادی تعلیم لازمی اے ۔۔ فنی تے پیشہ ورلنہ تعلیم دا عام انتظام ضروری اے تے ہر کس ے نوں اپنی اہلیت دے مطابق اعلیٰ تعلیم حاصل کرن دا برابر دا حق حاصل اے ۔۔

ا احساس مضبوط بنائے، ساریاں قوماں، نسلان تے مذہباندے لوکاں وچ آپس دا سلوک اتفاق پیدا کرے، اک دوجے نوں برواشت کرن دا جذبہ تے دوستی ودھائے تے اقوام متحدہ دا امن قائم رکھن دا مقصد پورا کرن وچ مدد دیوے ۔۔

ایہ فیصلہ کرنا ماہیاں دا حق اے پئی اوہناں دے بچیاں نوں کس قسم دی تعلیم دتی جائے ۔۔

دفعہ27

ہر شخص قوم دی ثقافتی زندگی وچ آزادی نال حصہ لین، فنون تے ادبیات توں فائدہ اٹھان تے سائنس دی ترقی تے اوہدے فائداں وچ حصےدار جن دا حق حاصل اے ۔۔

ہر شخص نوں حق حاصل اے کہ اوہدی کسے سائنسی، علمی یا ادلی تصنیف دے نتیجے وچ جھڑے اخلاقی تے مادی فائدے اوہنوں حاصل ہوندے نہ اوہ محفوظ رہن ۔۔

دفعہ28

[Missing]

دفعہ29

[Missing]

دفعہ30

، کڈھیا جائے گا جدھی بنا اُتے کس ے ملک، گروہ یا شخص نوں کس ے ای ے کم وچ شریک ہون یا کوئی ایسا کم کرن دا حق مل جائے جدھے نتیجے وچ ایس منشور وچ بیان کیتے گئے انسانی حقوق تے آزادیاں نوں نقصان پہنچے ۔۔